

Graničarju so mogle natanko poznane biti steze na vse strani se prekrizavajoče, sicer bi ne bil mogel tako varno in brezskerbno nadaljevati svojega pota. Urnih korakov je stopal naprej. Utegnul je kake pol ure tako popotovati, ko kar na enkrat obstane in tanko posluša. Delj časa postoji, pa nič ni čutiti razun šumečega germičja in listja, s katerim je svoje nočne šale vganjal čezdalje bolj prihajóči veter. Nastavši zopet svojo pot pride kmalo na razkrižje stezá, kjer zopet poslušajoč postane, al tud zdaj družega ne čuje ko žalostno zdihovalje od vetra majane šume.

Ozre se po okolici, potem pa sede na staro klado, deržeč napeto puško pred saboj, pripravljen slednji trenutek sprožiti jo.

Nekoliko časa ostane v tem položaji čisto nepremakljiv. — Ali čuje, ali spava? — Bog zna — razločiti se ne dá.

Če bi bil pa tudi dremal, spanje mu je moglo lahno in nepokojno biti; zakaj komaj se je najmanjšega kaj v goščavi premaknilo, — že skoči na noge, ter prične na vse strani gledati s svojim ostrim očesom. Al zopet nič ne vidi in nič ne sliši. Vleže se zdaj na tla in pritisne uho k zemlji — al zastonj! vse je tiho kakor v grobu; le veter žene žalne glasove. — Graničar verže zdaj puško čez ramo in odide naprej po stezici ob levi.

Odslej vendar ni tako urno in varno stopal ko popred; zdaj je, bi rekel, korake brojil, vsacega najmanjšega šumljenja in ropota se varovaje in ogibaje; še cló močno dihati si ne upa. Ko je od časa do časa burja pojenjala in šum mladega germičja se pomiril, obstane tudi on, na novo slušajoč in pregledovaje na vse strani.

Komaj je nekterikrat na svoji novi poti tako postal, kar se mu zazdi, kakor da bi mu po stezi, po kateri se je zdaj napotil, nekaj nasprot šumelo, zlo enako kakor če bi si človek ali zvir po hosti proti njemu pot trebila.

Graničar odstopi v stran in se skrije za gost germ; tukaj se skupaj stisne in napeto puško pred seboj deržaje ostane nepremakljiv ko sinji rob.

Šumljenje skoz gošo se je bolj in bolj približevalo, kar se nenadoma razleže trikrat glas, podoben krokanju kavranovemu. Kmalo za tem se razločno zaslišijo koraki in v bližnjem trenutku pokaže se na stezi, ktero je graničar malo poprej zapustil, mož — kolikor se je ob svitlobi blede izzad oblakov lukajoče lune viditi dalo — vpadenega lica, al žarečih oči, šibke in čverste rasti, srednjih let, opravljen kakor prost Bačvanin (prebivavec Bačke) s klobukom dalje na oči potegnjenim; oborožen ni bil, ali saj orodja ni bilo nič viditi na njem.

Pridši blizo germa, za katerem je skerčen in nepremakljiv naš graničar stal, zakroka zopet na novo trikrat kakor kavran.

Enaki glasovi se pričnejo zdaj po šumi odglaševati, približajoči se bolj in bolj, skušaje se v svojem strašnem soglasji z ječečo šumo, žvižgajočim vetrom in hrušéčo Donavo, ki je komaj jezero korakov oddaljena in od vetra gnana šumela, ter čezdalje večje in hujše valove gnati pričenjala.

Nenadoma se prikaže pet bačvanskih seljakov.

„Je li vse gotovo?“ jih vpraša mož na stezi stoječi.

„Je, gospod!“ odgovoré omenjenemu, kakor nam je že znano, s kmetiško obleko opravljenemu, prav za prav pa v bolj omikano versto človeške družbe spadajočemu možu.

„In neprijateljske straže?“ zopet vpraša, na kar seljaki odgovoré: „Med tretjo in četrto vodenico (mlin na čolnu) ni nobene straže. Obrežje je sicer sterbo, al s pomočjo germovja zamorete lahko na verh priplezati, pa deržati se potem stare ceste, in prišli bote prav lahko ravno do V....ovega verta — da vas nihče ne vidi.“

„Nič novega?“ nadaljuje ptujec.

„Nič, razun govorice, da hočejo vjetnike že jutер naprej odpeljati,“ odgovoré.

„Juter že? grom in peklo!“ zaveka zopet nam neznani mož! „čas je tedaj zadnji! — Joško! ti češ z manoj, ostali drugi pa čakajte na kraji šume — tam pri križu.“

Ločijo se. Ptujec in Joško se napotita proti Donavi, čvetero unih pa odide po stezi, po kateri je bil ravnokar ptujec prišel.

„Gospod!“ reče Joško, „vihar je res prenehal divjati, al bojim se, da se bo pozneje pa še vernil in sicer še huje ko zdaj; sam Bog daj, da bi se poprej vernili. Zdaj zamore še en sam človek čolniček vladati, če se pa vihár ponovi, potem nas samo roka Božja rešiti zamore.“

„Blagi Joško! trije se bomo čez Donovo vernili, pa lahko bomo — — —“

Ostalih besed slišati ni mogel več za germom skriti graničar, ker sta se ona, ki sta govorila, že predalječ od njega oddaljila.

Zdaj vstane tudi graničar, — in tudi on odide proti Donavi.

Škoda, da je med tem gosta črna tmina luno in zvezde tako zakrila, da bi bil človek dalje segel ko vidil; škoda, sem rekel, ker sicer bi bilo viditi, kako sta dva čolniča samo nekoliko sto sežnjev eden od družega in skoraj tisti čas od brega odrinila, ter divje po penečih valovih proti drugemu bregu jadrala.

V enem je sedel nam neznani človek in Joško; v drugem — graničar.

(Dalje sledi.)

Národne prislovice.

Nabral v bistríški okolici J. Bilc.

Zlata roka železne vrata razbija. — Žensko oko je ko sodovo dno. — Vsake verste ljudi rado skup leti. — Snaga je Bogu draga. — Kdor zgodaj ustaja, mu kruha ostaja. (Morgenstunde hat Gold im Munde.) — Jezik je majhina prata, pa dosti vslata. (Die Zunge ist ein gefährliches Glied des Menschen.) — Ti nebi Bogu palice dal, da bi vruga udaril. — Vsi persti niso enaki (tako tudi ljudje ne). — Imam denarjev, kakor Bog bratov. — Vsaka kača ima svoj strup. — Mi je zajec pot pretekel (bo nesreča.) — Ni treba starega volka klati učiti. — Več velja prihranjeno jajce, ko pojedena vol. — Kjer se osel valja, dlaka ostaja. — Vsi ljudje vse vedó. — V jajcu dlako iskati. — Prej je srajca ko sukna (Rodbina prej ko ptujci). — Vsaka nova metlja rada mete. — Rad bi me v žlici vode utopil. — Janezek se ne preoberne, dokler se v jamo ne zverne. — Včasí teče pes včasí zajec. — Navada je železna srajca. — Kjer laž kosi, tam ne večerja. — Več vredi pošten glas ko srebern pas.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Temešvara. „Serbski Dnevnik“ naznanja, da se je ustanovila v Temešvaru kmetijska družba in da je 17. dan p. m. izbrala svoj odbor. Društvo to, ki se bode zvalo: „ces. kralj. zemljodelsko društvo v Temešvaru“, se namerja, pripomoči zemljodelstvu v serbski Vojvodini in temeškem Banatu.

Iz Celovca 20. oktobra. „Slovenska koleda“ za leto 1858, ktero je društvo sv. Mohora svojim družnikom obljubilo, je ravno donatisnjena. Obsega z navadno pratiko vred 19 tiskanih pol v veliki osmerki. Čelo ji kinča prelepa, v jeklo vrezana podoba „Božje poti na sv. Višarjih“, ktera bo gotovo vsem Slovencom dopadla. Namenjena je koleda posebno kmetiskemu ljudstvu in sploh vsem Slovencom v poduk in kratek čas. Zapopadek je različen. Izmed mnogo drugih reči omenjamo tu samo večje povesti

„Poštena Bohinčanka v Benetkah“ in „Fedor in Olga“; dalej „Osoje in Boleslav, kralj poljski.“ — Sveta gora pri Gorici, — Božja pot k Marii Devici na Višarjih, — Ozir na nebó; — Koledar ali pratika; — Mravlja — Svila itd. itd. Pratika obsega razun navadnih reči imena deželskih patronov, imenik vseh papežev, prerajtek obresti za razne čase i. t. d. V kratkem ga bodo imeli Slovenci po prav niski ceni v rokah.

Iz Tersta 22. okt. — Korar in fajmošter pri škofijski cérkvi v Terstu, gospod dr. Juri Dobrila je izvoljen za škofa Poreško-Pólne škofije v Istri.

Iz Bistrice na Notrajskem 20. okt. Minul je že dober čas, da niste „Novice“ iz naših krajev nič naznanile. Povejte tedaj domorodnim bravcom sledeče. V ponedeljek ob pol dveh popoldne je zemljo stresil močen potres; prišel je od izhoda proti zahodu in treslo se je skoraj 4 sekunde. Ljudje so ravno takrat večidel kosili in kar so se začele sklede zibati in kupice rožlati. Posebne škode pa ni ta potres pri nas napravil, čeravno je dosti zidovja se razpočilo.

„Novice“ nam bodo že povedale, ali se je ta potres tudi drugod čutil. — V kakošni prid je človeku sadno drevje, so Premci letos zvedli. Veselja nam je serce skakalo, ko smo pred enim mescom na Prem gredé vidili, kako da je drevje nasuto s sadjem. Poti, graje, travniki in vse je obrašeno s sadonosnim drevjem. Veje so bile do tal pripognjene in tū z rudečimi jabelki, tam z modrimi češpljami napolnjene. Kmetje so komaj pričakovali, da bo dozorelo. Nekteri so toliko naterkali, da niso vedli, kam s sadjem. Večidel so češplje sušili in cent po 8 do 9 goldinarjev poprodali. Drugi spet so jih djali v kadi, ter zdaj slivovec kuhajo; vendar jim je več verglo, ako so jih sušili. Nekaj so jih tudi berž po tergatvi poprodali. — Naj vam bo to dosti, dragi braveci, ako vam rečem, da ste samo dve vasi, Prem in Bitirje do 6000 goldinarjev za same češplje skupile. En sam kmet pod Premom, pravijo, da bo čez 1000 goldinarjev za sadje dobil. Poslušajte, kaj mi je neki kmet rekel, ko sem ga vprašal, kako se mu je kaj letošnja letina obnesla. Odgovoril mi je: „Če bi mi večnega Boga na kolenih vedno hvalili in molili, mu se nebi za velike dobrote, ki nam jih je skazal, zahvalili dostojno. Jez sem reven kmet, pa si upam, da bom za same češplje do 200 goldinarjev vzela. Jabelk pa še ne vém, če bom mogel prodati ali ne; jih bomo pa pozimi z družinico jedli. Nisem oral, ne kopal — reče dalje — in krajcarja nisem potrosil, pa toliko sem sadja pridelal.“ — Kmetje! zapametite si besede verlega Premca in poprimite se koristno sadjoreje! — Vina smo, hvala Bogu, več pridelali, ko lani. Bile.

Iz Ljubljane. Dopis iz Tersta nam toži, da terpe ondi pomanjkanje dobrega mleka, srovega masla in smetane. Srovega masla dobivajo iz Milana, pa ni samo drago, ampak tudi tako slano je, da ga ne morejo vživati. Dopisnik piše dalje: Z dobrim mlékom nas ne more nihče lóže preskerbovati, kakor Ljubljana in Kranjsko sploh. Dobro bi mu neslo, če bi se kdo lotil, nas z dobrim mlékom, srovim maslom in s smétano zakladati. — Tudi v Ljubljani so nekteri 19. t. m. ob 1 uri popoldan pa prav majhen potres čutili. — Presvitli cesar so c. k. svetovavcu Francu Ks. Henriku Langer-u plemstvo (žlahni stan) s primkom „Podgoró“ (Podgorski) dodéčili.

Novičar iz raznih krajev.

Vsled c. k. ministerskega razpisa se bo tistim, kateri bodo iméli vojake v kvartirji, v letu 1858 kosilo tako le povračevalo: V zdoljni Avstrii in na Beneškem z 10, v Lombardii z 9½, na Tiroljskem z 9, na Primorskem z 8¾, na Štajerskem, Českem, Moravskem in Siležkem z 8, na

Solnograškem s 7½, na Krajskem, Koroškem in v Šopronski poglavarstveni okolici, na Horvaškem in Slavonskem s 6¾, v zgornji Avstrii, v poglavarstveni okolici požunski s 6½, na Krakovskem in v mestu Levovu, v serbski vojvodini in temeškem Banatu s 6, v vélikovarodinski poglavarstveni okolici s 5¾, v Dalmaciji, v Košiški okolici s 5½, v soseskah zvanaj mesta Levova s 5, na Erdeljskem s 4¾ in v Bukovini s 4½ kr. Posnéto je to povračilo po ceni mesa v kronovinah od 4. avgusta do konca mesca julija. — XXXVI. del državnega zakonika, kateri je bil pred nekimi dnevi razposlan, razgláša pogodbo med Avstrijo in Turčijo od 21. januarja t. l. zastran uravnave telegrafov. — 15. t. m. so v Réki lépo veliko barko v morje spustili. To je največja v Réki stesana barka, po velikosti tretja vsih avstrijskih kupčijskih bark. 913 tón, tóna po 20 centov, derži; imenovana je po presvitli cesarici „Elizabeta“ in je last gospoda Kazimira Kozulića. — V Novo-jičinskem okrogu na Moravskem so soséske mnogo sadnega drevja ob vélicih cestah nasadile. Letos že so lepo plačilo za to prejéli: za več kakor 1000 fl. so prodali sadja. Kaj so néki s temi dnarji storili? Še dalje bodo ob cestah sadje sadili. — Pruski kralj dan na dan bolj okréva, bere se pa, da je zdaj belgijski kralj precej obolel. — Pot v Indijo in iz Indije je silno dolga, ker je še ne prikrajšujejo želéznice, in je tudi po parobrodih več méscov treba, preden kdo v njo pride. Da po telegrafu samo besede prenašajo, armad pa ne, je slednjemu znano. Zavaljo tega novice iz Indije le počasi dohajajo in še te so tako različne, da „Novičar“ nič posebnega ne more povedati, kako se Angležem in vstajnikom godí. Pričakovaje v kratkem kaj važnega novega, naznani danes samo, kaj nek rusovski časnik o Indii modruje, ko praša: Ali so Angleži kos, vstajo zadušiti in nevkretneže pokoriti? Želimo jim, da bi to srečno opravili, ne moremo se pa misli ubraniti, da je njih moč prepičla. Ali kar bi Angležem nemogoče biti utegnili, je céli Evropi mogoče. Dobro bi bilo, da bi z Angleži tudi drugi evropejski oblastniki čez bogato Indijo svoje krila razprostrili. Enako je drug rusovsk časnik zastran Kine govoril. Lepo, pa tam je polje, tam — zajec! — Knez Černogorcev, Danilo, je poslal v dnarskih zadevah adjutanta v Pariz, in slišati je, da jo je dobro opravil. Znano je, da je pred poslednjo vojsko Rusija Černogorce vsako leto z dnarji podpirala. To je pozneje nehalo in knez ima upanje, da mu bo ta podpora odesihmal iz Francozkega dohajala. Sicer se bere iz Černe gore, da se je prejšnji knezov tajnik J. Medaković v Petrograd preselil; bivši predsédnik starostnikov, Juri Petrović, pa ostane v Zadru. Natolcovanje, da je Juri Petrović knezu po življenji strégel, je prazno; enako je tudi s pravdo zoper Luka Radonića. Dalje je Černogorski knez Danilo po sklepu starostnikov ukazal, da ima premoženje vsih samostanov (kloštrov) deželno premoženje biti. Duhovšina bo dobivala svoje plačilo od dežele in cetinjski arhimandrit, kateri je tudi v zboru starostnikov, preganja predstojnike samostanov tako, da je bil ostroški arhimandrit prisiljen, v Dalmacio pobegniti. — Pravda popa Luka Radonića še zdaj ni končana. — Človek, kateri je bil najet, serbskega kneza umoriti, je nekdo, kateri je bil zavoljo moritve že pred kakimi štiri leti zapert bil, pa je vskočil. Podkupljenemu z dnarji in obljubljeni častjo se je pa vendar še dosti zgodaj vést zbudila in z njo tudi hvaléžnost. Nekdajni serbski knez, tudi Slovencom znani „Černi Juri“, oče sedanjega kneza je namreč v boji s Serbi in Turki njegovemu očetu življenje otél. Iz hvaležnosti za to mu je prizanesel. Godilo se je pa tako: Knez je bil v toplicah; ko se je enega jutra v vertu prehajal, stopi najeti izza germovja, naméri puško na kneza, pa je ne spreži, ampak stopi k njemu in ga prosi, mu prizanesti.